

ΓΕΩΓΡΑΦΙΑ Β' ΓΥΜΝΑΣΙΟΥ

Μάθημα 1 – Απόλυτη και Σχετική Θέση

Εισαγωγή

Η γεωγραφική θέση μάς παρέχει πληροφορίες για το πού βρίσκεται ένας τόπος ή για τον χώρο που αυτός καταλαμβάνει, αλλά η χρησιμότητά της περιορίζεται σ' αυτό.

Αντίθετα, η σχετική θέση ενός τόπου ως προς κάποιο ή κάποια άλλα στοιχεία του χώρου (όπως βουνά, θάλασσα, λίμνες, άλλες πόλεις κτλ.) μπορεί να μην έχει την ακρίβεια της γεωγραφικής θέσης, παρέχει όμως πολύ περισσότερες πληροφορίες για τα χαρακτηριστικά του τόπου.

Επίσης, προσφέρει πληροφορίες για τις δυνατότητες που δίνει ο τόπος στους ανθρώπους και για τις δραστηριότητες που μπορούν να αναπτυχθούν σ' αυτόν.

Χρησιμοποιώντας ως παράδειγμα την Αλεξανδρούπολη, μπορούμε να πούμε ότι:

- Είναι παραθαλάσσια πόλη στο Θρακικό Πέλαγος.
- Βρίσκεται στο ανατολικό άκρο της Εγνατίας Οδού, πολύ σημαντικού οδικού άξονα, που συνδέει τη δυτική Ελλάδα με τα ανατολικά μας σύνορα.
- Βρίσκεται πολύ κοντά σε δύο γειτονικές μας χώρες, τη Βουλγαρία και την Τουρκία.
- Έχει κλίμα παρόμοιο με αυτό άλλων περιοχών που βρέχονται από το βόρειο Αιγαίο.
- Βρίσκεται πολύ κοντά στον ποταμό Έβρο κ.ά.

Επίσης, με τη γεωγραφική θέση μπορούμε να ξέρουμε τον ακριβή χώρο που καταλαμβάνει μια χώρα, για παράδειγμα η Ελλάδα, με τη σχετική θέση όμως μπορούμε να πληροφορηθούμε πολύ περισσότερα γι' αυτήν:

- Βρίσκεται στη νότια Ευρώπη, άρα είναι μια ευρωπαϊκή χώρα.
- Απέχει περίπου ίση απόσταση από τον Ισημερινό και τον Βόρειο Πόλο, άρα έχει εύκρατο κλίμα.
- Αν και ευρωπαϊκή χώρα, βρίσκεται πολύ κοντά στην Ασία και στην Αφρική, άρα αποτελεί χώρα με αυξημένη σημασία για την περιοχή.
- Βρέχεται από τη Μεσόγειο, άρα έχει εμπορικές και πολιτιστικές ανταλλαγές με τα άλλα μεσογειακά κράτη.
- Βρίσκεται στην ανατολική Μεσόγειο και από τα πελάγη της περνούν οι θαλάσσιοι δρόμοι που ενώνουν τη Μεσόγειο με τον Εύξεινο Πόντο. Επομένως έχει επαφές και κοινά συμφέροντα με τις χώρες αυτές κτλ.

Κουίζ

Διάκριση ανάμεσα σε Γεωγραφική, Απόλυτη και Σχετική θέση:

<https://photodentro.edu.gr/v/item/ds/8521/3309>

Άσκηση

Μπορείς να χρησιμοποιήσεις τον πολυχάρτη της Ελλάδας:

<https://photodentro.edu.gr/v/item/ds/8521/2758>

Αφού εντοπίσεις τις πόλεις που αναφέρονται παρακάτω, χαρακτήρισε κάθε μία με κριτήριο τη θέση της ως προς τα στοιχεία του χώρου, χρησιμοποιώντας τα σύμβολα (Θ) για τη θάλασσα, (Π) για την πεδιάδα και (Β) για το βουνό:

- Αθήνα
- Θεσσαλονίκη
- Πάτρα
- Ηράκλειο
- Λάρισα
- Βόλος
- Αχαρνές (Μενίδι)
- Ιωάννινα
- Χανιά
- Καβάλα

1. Πόσες από τις πόλεις είναι παραθαλάσσιες, πόσες πεδινές (μακριά από θάλασσα) και πόσες ορεινές;
2. Τι κοινό έχουν οι περισσότερες μεγάλες ελληνικές πόλεις ως προς τη σχετική θέση τους, σύμφωνα με την απάντησή σου στην προηγούμενη ερώτηση;
3. Σχολίασε με συντομία πόσο επέδρασε η θέση όπου κτίστηκαν οι πόλεις αυτές στην ανάπτυξή τους.
4. Σκέψου και σημείωσε στη συνέχεια τρεις αποφάσεις ή δραστηριότητες του ανθρώπου στις οποίες παίζει σημαντικό ρόλο η γνώση της σχετικής θέσης.